Intensieve Ambulante Gezinsbehandeling

Je staat er niet alleen voor

Een kind met ontwikkelingsproblemen kan een flinke wissel trekken op het gezin. De opvoeding vraagt soms speciale kennis of vaardigheden van ouders. Baalderborg Groep kan hierbij op verschillende manieren hulp bieden. Bijvoorbeeld met opvoedondersteuning thuis of met intensieve ambulante gezinsbehandeling (IAG).

Er is een periode geweest dat Pauline soms wel drie keer op een dag door school werd gebeld. Of ze kon komen om haar zoon Machiel tot bedaren te brengen, want de leerkrachten wisten geen raad met zijn driftbuien en ongehoorzame gedrag. Bekaf was ze, want ook thuis zorgde het gedrag van Machiel voor spanningen, zowel in haar eigen gezin als in de weekenden bij zijn vader.

Inmiddels zijn we een jaar verder en ziet de situatie er heel anders uit. De intensieve ambulante gezinsbehandeling van Baalderborg Groep heeft gezorgd voor goed overleg, duidelijkheid en vertrouwen in beide gezinnen. En voor een kind dat zich gezien, gehoord en begrepen voelt. Moeder Pauline en stiefmoeder Kelly delen daarom graag hun verhaal en ervaringen.

Zoektocht

Machiel was twee toen zijn ouders uit elkaar gingen. Zowel moeder als vader vonden daarna een nieuwe partner waarmee ze ook kinderen kregen. In beide gezinnen hadden de ouders veel met Machiel te stellen. Zijn gedrag is vaak op het randje: uitdagend en soms zelfs gevaarlijk. Pauline was via de huisarts al in contact gekomen met een jeugdconsulent van de gemeente en met de GGD die behandeling door een psychomotorisch therapeut had geregeld. ‘Machiel reageerde er nauwelijks op’, kijkt Pauline terug. ‘Ik was soms gewoon opgelucht als hij naar zijn vader en Kelly ging, dan hadden we hier even rust.’

‘Datzelfde gold voor ons’, bekent Kelly. ‘Daarbij hadden wij ook zorgen om de kinderen die Jan en ik samen hebben. Bij allebei had ik het idee dat er iets aan de hand was, maar ik kon de vinger er niet opleggen. Via het consultatiebureau en het Samen Doen team van de gemeente kwamen we met onze dochter terecht bij De Elzenhoek van Baalderborg Groep. Na zes weken observatie in de Onderzoeksgroep hoorden we de diagnose: ze heeft een autismespectrumstoornis (ASS). En het lijkt erop dat dit ook geldt voor onze jongste die momenteel in de Onderzoeksgroep zit. Vanuit Baalderborg Groep kregen we gelukkig ambulante ondersteuning van een gezinscoach: Marthilde kwam en hielp ons bij het uitzoeken welke benadering het beste past bij onze kinderen.’

Samen optrekken

Pauline kwam in haar zoektocht naar hulp voor Machiel via de gemeente ook in contact met Baalderborg Groep. Zijn coach werd Dianne. ‘In eerste instantie was mijn begeleiding vooral gericht op Machiel. We begonnen met gesprekken, observatie thuis en video’s die Pauline maakte’, vertelt Dianne. ‘Ook had ik gesprekken met alle vier ouders samen. Omdat Marthilde al betrokken was bij het gezin van Jan en Kelly en zij ook deel uitmaken van Machiels gezinssituatie, is besloten om de ondersteuning om te zetten naar intensieve ambulante gezinsbehandeling. Marthilde en ik trokken hierbij samen op zodat we in beide gezinnen dezelfde aanpak volgden. ‘Gezinsbehandeling’ wil zeggen dat er een plan van aanpak wordt gemaakt met als doel een duidelijke verandering van de beginsituatie. Een IAG-traject duurt meestal zes tot negen maanden. Naast de gezinscoaches zijn er ook gedragskundigen bij betrokken die de voortgang van een traject volgen en waar nodig bijsturen.’

Nergens thuis

‘Wat gaandeweg duidelijk werd in de gesprekken met Machiel is dat hij zich nergens thuis voelde. Niet in het gezin van Pauline en ook niet in dat van zijn vader. Hij was nergens happy en dat maakte hem boos en opstandig. Een van de instrumenten die we inzetten in het begrijpen van gevoelens en gedrag van kinderen, is de familieopstelling. We hebben hiervoor poppetjes van volwassenen, kinderen van verschillende leeftijden en zelfs huisdieren. Machiel maakte hiermee heel goed duidelijk dat hij zich geen onderdeel voelde van de twee kerngezinnen: hij plaatste zichzelf afgezonderd en tussen de twee gezinnen in. Als oudste van de kinderen werd van hem meer verwacht dan hij kon waarmaken. De ouders zitten met de jonge kinderen midden in de tropenjaren, waarbij iedereen moe is. Tijd en aandacht voor Machiel is er niet altijd en dus zoekt hij zelf afleiding. Vaak met mensen of dingen waarmee hij in de problemen komt.’

Moeder Pauline (r), weekend-moeder Kelly (l) en gezinscoach Dianne Klarenbeek (m).

ADHD
'De scheiding en de komst van jongere broertjes en zusjes zijn wel van invloed geweest op Machiels gedrag', zegt Dianne. 'Maar het was niet de oorzaak. Eenmaal in het traject werd steeds duidelijker dat Machiel ADHD heeft. Dit kwam naar boven toen we begonnen met de 'Geef me de 5' methodiek. Hoewel ontwikkeld voor mensen met autisme, wordt deze methode ook toegepast bij kinderen met ADHD. Het helpt ze bij het zien van samenhang en het uitvoeren van taken.'

'Het overzien van actie en reactie was inderdaad iets waar Machiel niet goed in was', aldus Pauline. 'Vandaar ook dat hij telkens weer in de problemen kwam. Het begint nu langzaam maar zeker te komen; hij leert verband zien tussen wat hij doet en de reactie die erop volgt. Dat moeten we hem wel blijven uitleggen op een moment dat zijn hoofd niet overloopt. We leren steeds beter herkennen wanneer zijn hoofd te vol zit.'

Goede aanpak
Pauline en Kelly hebben samen met de gezinscoaches een aanpak gevonden waar Machiel goed op reageert. Op advies van de coaches hebben ze allebei een planbord in huis waarop met pictogrammen duidelijk wordt aangegeven wat er op het programma staat. Praten in korte zinnen werkt goed, net als het bieden van twee keuzeopties bij een vraag of voorstel. Het invullen van 'loze' tijd helpt ook bij het voorkomen van ongewenst gedrag.

'Machiel gaat inmiddels ook naar het speciaal onderwijs en dat is een verademing', zegt Pauline. 'Ik word niet meer gebeld voor een driftbui of andere gedragsproblemen. Als ze er al zijn, lost de school dat zelf op. Daar zijn ze ook op ingericht en dat maakt zoveel verschil'. 'Machiel heeft het er erg naar zijn zin, het lijkt wel een heel ander kind', vindt Kelly.

Uitdaging
Het IAG-traject is inmiddels afgerond; Pauline en Kelly hebben nu zelf voldoende inzicht en kennis voor de opvoeding van Machiel. 'Wij hebben er vertrouwen in', zegt Dianne. 'Het opvoeden van een kind met ADHD is een uitdaging, zeker als er sprake is van twee samengestelde gezinnen. Het belangrijkste is en blijft goede communicatie, zowel tussen de ouders onderling als met Machiel. En dat hebben deze moeders samen heel goed opgepakt.'

Gezinsbehandeling (IAG)

Wat is IAG
IAG staat voor Intensieve Ambulante Gezinsbehandeling. Dit behandeltraject kan worden ingezet als het nodig is om een gezin met een kind met gedragsproblemen voor langere tijd te ondersteunen. Het doel is om ouders/verzorgers te helpen met het aanleren van opvoedingsmethoden en vaardigheden om de gedragsproblemen te verminderen of voorkomen. Daarbij wordt ook gekeken of het netwerk van het gezin ingezet of versterkt kan worden. Een IAG-traject wordt uitgevoerd door een gezinscoach met een SKJ-registratie (hbo- of wo-opgeleide jeugdprofessionals); een gedragskundige (orthopedagoog) stelt de behandelplannen op, volgt de voortgang en stuurt zo nodig bij.

Voor wie
IAG kan worden ingezet bij gezinnen waar zorgen zijn over de ontwikkeling van een kind(eren) en waar meerdere problemen op verschillende gebieden tegelijk spelen.

Hoe ziet IAG eruit?
Een IAG-traject duurt gemiddeld tussen de 6 en 9 maanden. Er zijn drie fasen: de startfase, veranderfase en afrondingsfase. Hoe vaak de gezinscoach aanwezig is kan per gezin en situatie verschillen. In de afrondingsfase wordt bekeken of er nog aanvullende ondersteuning nodig is voor het gezin of individuele gezinsleden.